

Маша Смиљана Шовић*

**МЕЂУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА
„ПРАВНА ЗАШТИТА ДЕЦЕ“, ПРАВНИ
ФАКУЛТЕТ УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ,
НИШ, 11. и 12. ДЕЦЕМБАР 2025. ГОДИНЕ**

DOI: 10.5937/zrpfno-67425

UDK: 342.726-053.2/.6:061.3(497.11 Niš)“2025”(047)

UDK: 061.3

Приказ

Примљен: 20.05.2026.

Исправљен: /

Прихваћен: 27.05.2026.

У организацији Правног факултета Универзитета у Нишу и Центра за правна и друштвена истраживања, 11. и 12. децембра 2025. године у Нишу је одржана међународна научна конференција „Правна заштита деце“, посвећена обележавању 35 година од примене Конвенције Уједињених нација о правима детета. Конференција је имала двоструки хибридни карактер - са учешћем уживо и путем онлајн платформе, и одвијала се на српском и енглеском језику. На конференцији је учешће узело преко педесет учесника из више европских држава, чиме је омогућена широка компаративна и интердисциплинарна размена научних и стручних искустава у области правне заштите детета.

Свечано отварање конференције одржано је 11. децембра 2025. године. У уводном делу скупа присутнима се видео-поруком обратио декан Правног факултета у Нишу проф. др Предраг Цветковић, након чега је поздравну реч упутио продекан проф. др Александар Мојашевић. Свечани програм је употпуњен обраћањима представника међународних и европских институција и организација, који су нагласили значај сарадње академске заједнице, државних органа и међународних

* Асистент, Правни факултет Универзитета у Нишу, имејл: masa@prafak.ni.ac.rs, ORCID ID: 0000-0001-5962-107X

© Зборник радова Правног факултета у Нишу лиценциран је у складу са Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International лиценцом (CC BY-SA 4.0).

партнера у области заштите права детета. У наставку свечаног дела обратио се декан Правног факултета Универзитета Аристотел у Солуну Панагијотис Главинис (Panagiotis Glavinis), који је истакао значај регионалне сарадње и компаративног правног приступа у уједначеној примени Конвенције о правима детета. Потом се обратила гђа Дејана Костадинова, директорка *UNICEF*-а у Србији, путем видео-обраћања, нагласивши значај партнерства научне заједнице, образовних установа и институција система. Уследило је онлајн укључење гђе Силвије Пановић Ђурић, представнице Делегације Европске уније у Србији, која је говорила о европским стандардима у области заштите права детета и значају слободе изражавања. О локалним перспективама у заштити права детета говорила је гђа Катарина Митровски, локална омбудсманка града Ниша. Подршку конференцији пренео је и доц. Венчислав Петров, продекан Правног факултета Универзитета „Св. Климент Охридски“ у Софији, путем видео-поруке. Свечани део програма употпунила је и проф. др Марија Игњатовић, управница Центра за правна и друштвена истраживања, а затим се скупу обратила доц. др Сања Ђорђевић Алексовски, коуредница конференције. У свом обраћању, она је указала на значај Конвенције Уједињених нација о правима детета као кључног међународноправног инструмента у заштити достојанства детета, као и на потребу да се обележавање значајних међународних датума не сведе на симболичку раван, већ да буде подстицај за критичко преиспитивање савремених изазова у области права детета. Посебно је нагласила да је у фокусу научне и професионалне пажње свако дете појединачно, укључујући децу изложену сиромаштву, насиљу, миграцијама и дигиталним ризицима, као и неопходност јачања њиховог гласа у правном и друштвеном систему.

Свечано отварање конференције окончано је приказивањем тематског филма о правима детета, припремљеног за потребе конференције, у чијем су креирању учествовали Правни факултет Универзитета у Нишу и Медија и реформ центар из Ниша.

Рад конференције настављен је у оквиру две паралелне сесије - јавноправне и приватноправне. У оквиру јавноправне сесије разматран је широк спектар питања из области уставног, међународног и кривичног права, усмерених на савремене изазове у правној заштити детета. Уставноправна и међународноправна излагања била су фокусирана на стандарде заштите права детета утврђене Конвенцијом Уједињених нација о правима детета, као и на њихову примену у националним правним порецима. Посебна пажња посвећена је пракси Комитета за права детета, улози омбудсмана и других институционалних механизма заштите, као и положају посебно осетљивих категорија деце. Анализирани су донети постојећих система заштите и потреба њиховог даљег

унапређења. Кривичноправни сегмент обухватио је заштиту малолетника у кривичном поступку, положај малолетних учинилаца и оштећених, као и кривичноправну заштиту деце од насиља, сексуалне експлоатације и трговине људима, уз осврт на савремене облике угрожавања безбедности деце. Међународноправни део сесије био је усмерен на примену Конвенције о правима детета у упоредним правним системима, уз компаративну анализу модела њене имплементације. Посебно су разматрани процеси хармонизације националних законодавстава са међународним стандардима и јачање механизма надзора над њиховом применом.

У оквиру приватноправне сесије разматран је широк спектар питања из области породичног, наследног, облигационог и имовинског права, са посебним освртом на правни положај детета у историјском и савременом контексту. Посебна пажња посвећена је породичноправним односима, укључујући вршење родитељског права након развода, право детета да живи са родитељима и одржава личне односе са родитељем са којим не живи, као и правну заштиту детета након престанка заједнице живота родитеља. Разматрани су и институти усвојења, једнородитељске породице и ограничења права детета на сазнање порекла. У области имовинских и облигационих односа анализирана су права детета на издржавање, имовинска права, порески аспект издржаване деце и одговорност родитеља за штету коју деца проузрокују трећим лицима, уз упоредноправни приступ. Посебно је истакнута улога државе у обезбеђивању имовинске заштите деце, укључујући савремене инструменте попут алиментационог фонда. Историјскоправни и компаративни део сесије обухватио је развој правног положаја детета од античког Рима, преко средњовековних правних система и османског права, до модерних кодификација. Посебан сегмент био је посвећен праву детета на здравље, информисани пристанак, приступ информацијама и заштиту у дигиталном простору, као и савременим изазовима еколошких права младих и климатских парница. Разматрана је и улога детета као носиоца права интелектуалне својине.

Поред правних аспеката, конференција је обухватила и шира друштвена питања заштите деце, укључујући положај детета у дигиталном окружењу, ризике савремених технологија, последице миграционих кретања и изазове у контексту оружаних сукоба. Интердисциплинарни приступ омогућио је свеобухватно сагледавање савремених проблема у области права детета. Конференција је показала изражену тематску разуђеност унутар савремених приступа праву детета, са јасним нагласком на интеракцију међународних стандарда и националних правних система. Посебно је уочљив тренд јачања интердисциплинарног приступа,

који указује на све већу потребу интеграције правних, друштвених и технолошких перспектива у анализи заштите права детета.

На основу изложеног може се закључити да је међународна научна конференција „Правна заштита деце“ представљала значајан научни догађај који је допринео развоју савремене правне мисли у области права детета, као и јачању међународне и регионалне научне сарадње. Конференција је потврдила континуитет Правног факултета Универзитета у Нишу као једног од значајних научних центара у области правних и друштвених наука. Публиковање тематског зборника радова са конференције допринеће даљој афирмацији резултата излагања и њиховој доступности широј научној и стручној јавности.

Конференција је реализована у оквиру савременог организационог и дигиталног концепта, који је укључивао и представљање институционалног електронског профила Факултета - *ALMA LEX*, чиме је додатно унапређена видљивост наставних и научноистраживачких активности.

Конференција је реализована уз финансијску подршку Министарства науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије, које је суфинансирало одржавање научног скупа.